

هفت فیلم خوشمزه

ماهی‌ها عاشق می‌شوند، مصائب آشپز عاشق

ماهی‌ها عاشق می‌شوند، فیلمی است با تائیدی هوشمندانه بر تعریف دقیقی که از عشق ارائه می‌دهد و از زندگی، غذا خوردن و کنار هم بودن دارای بیشترین تعریف‌های عاشقانه است، فصل‌های مکرر غذا پختن به ویژه با تائید مضاعف بر غذاهایی محلی و خاص، خوش رنگ و کمتر چشیده شده توسط مخاطب، او را گر سنه می‌کند. همچنین تصویر کردن هوشمندانه تفاوت‌های عاشقانه آشپزی کردن با آشپزی به مثابه یک وظیفه، به شکلی عینی و جذاب در این فیلم دیده می‌شود.

علی رفیعی در این عاشقانه آرام، تصویری بکر و بی‌نهایت جذاب از عشق ایرانی را با استفاده از غذاهای ایرانی، روابط ایرانی و حتی حرف زدن‌های ایرانی رابه تصویر می‌کشد. ماهی‌ها عاشق می‌شوند از آن فیلم‌هاست که دیدنش با شکم خالی، یک عذاب کامل است. این واقعیت‌رانی توانی‌داز کسانی بپرسد که گر سنه بوده‌اند و این فیلم را خورده‌اند.

مادر، یک لالایی مادرانه

خدا رحمت کند علی حاتمی، غزلسرای سینمایی بی‌نظیر را... از میان انبوه فیلم‌های درخشان او فیلم مادر جایگاه مناسبی در فیلم‌های خوشمزه دارد. مادر، یک لالایی گرم و دلنشین است. حاتمی در این فیلم نیز به تبیین سنت‌های ایرانی می‌پردازد. سنت احترام به غذا، تک‌سکانس‌های درخشان مثل کباب خوردن دسته جمعی خانواده در آن حیاط کوچک و زیبا، آش نذری آوردن، و تائید چندین باره مادر بر پذیرایی از مردم در مراسم ختمش، این فیلم غمناک را خوش‌خوراک کرده است. صدا البته شیرینی‌های ایرانی خوش طعم و میوه خوردن‌های با آب و تاب محمد علی کشاورز و اکبر عبدی.

آشپز باشی، پيشنه‌ها سر آشپز

مگر می‌شود از تصاویر خوشمزه حرف زد و اسم ساخته خوش طعم محمدرضا هنرمند را نیاورد؟ انصاف بدهید که این فهرست بدون این سریال خوشمزه کامل نمی‌شود. سریالی که به پشت پرده اتفاقات یک رستوران می‌پردازد، معلوم است چه بلایی سر جامعه‌ای شکمو و گر سنه می‌آورد. استفاده هوشمندانه هنرمند از فضای رستوران در کنار قصه پردازی مناسب و بجا و مرتبط با مفهوم کلی، آشپز باشی را به سریالی جذاب و البته خوشمزه تبدیل کرده است. امیدواریم دوشنبه شب‌ها که پای این سریال می‌نشینید، به پیک پیتزا فروشی اعتراض هم سفارشی داده باشید.

فیلم‌های خوشمزه و خوش رنگ و بوی فراوانی در تاریخ سینما و به ویژه در سینمای وطنی وجود دارد. به پیروی از سنت هفتگانه نوروزی، در این نوشتار که خوردنش، بیخشنید، خواندنش برای افراد رژیمی ممنوع است، هفت فیلم خوشمزه (شش فیلم و یک سریال) را مختصر و مفید بررسی کرده‌ایم.

کافه ترانزیت، تلخ‌ترین خوشمزه‌ها

ساخته تلخ، سیاه و دردناک کامبوزیا پرتوی نیز دارای تعدادی از بهترین سکانس‌های غذایی سینمای ماست. با ورود زن به غذاخوری کوچک بازمانده از همسر مرحوم و تلاش زن برای ایجاد رستورانی متفاوت، کم‌کم رنگ و بوی تلخ فیلم جای خود را به فضایی دلچسب می‌دهد. استفاده هوشمندانه و بسیار متناسب پرتوی، در فیلمنامه و در ساختار، از ویژگی و امتیازات یک زن آشپز، به این فصل درخشان از فیلم چنان رنگ و بویی بخشیده که انصافاً نمونه‌ای مناسب از غذای سینمایی یا سینمای غذایی است.

غذاهایی که زن با علاقه و پشتکار می‌پزد، کم‌کم باعث رونق رستوران کوچک اما گرم و خانگی او می‌شود و این از چشم‌برادر شوهرش دور نمی‌ماند. جنگ و جدل نابرابر این دو، در نهایت به باخت محتوم زن می‌انجامد اما تلخی بی‌پایان و بیش از حد فیلم کافه ترانزیت نمی‌تواند جذابیت فصل‌های میانی را از ذهن بیننده پاک کند.

مهمان مامان، مهمانی باشکوه در خانه کوچک

اگر این فیلم را دیده‌اید، هیچ توضیحی لازم نیست اما اگر ندیده‌اید و شکمو هم هستید در اولین فرصت آن را تماشا کنید. تلاش دسته جمعی همسایه‌های حاضر در خانه‌ای قدیمی برای آبرومندانه بر گزار کردن پاگشای ناخوابسته تازه دامادی که از اقوام زنی دردمند اما محبوب و محترم در میان اهالی خانه است، در نهایت به ضیافتی باشکوه از همدلی و مهرورزی و ویژه ایرانی‌ها می‌انجامد. انبوه غذاهای خوشمزه‌ای که در سکانس‌های پایانی فیلم رد و بدل می‌شود، بار دیگر بر مهارت و استادی داریوش مهرجویی هنگام استفاده از عنصر خوشمزه‌گذاری ایجاد جذابیت‌های فرامتنی صحنه می‌گذارد. به ویژه با بازی درخشان حسن پور شیرازی در صحنه روبه‌رو شدن با سفره رنگارنگی که پس از یک گرسنگی طولانی به آن دعوت می‌شود و حضور گرم پارسا پیروزفر در یکی از بهترین نقش‌آفرینی‌های خود. مهمان مامان فیلمی است در ستایش از ایرانی بودن. فیلمی بی‌نهایت جذاب در ستایش از سنت‌های ملی.

مامون، ضیافت غذاهای بومی

مهرجویی در تمام آثار خود بسیار هوشمندانه به رکن مهم رفتاری نوع بشر یعنی غذا و غذا خوردن می‌پردازد و در تک‌تک فیلم‌های او حداقل یک سکانس پر و پیمان غذاخوری وجود دارد. در ابتدای فیلم مامون و در سکانس بسیار اشتها برانگیز کباب پختن و کباب خوردن که با اجرای بی‌نهایت استادانه عزت‌الله انتظامی و زنده یاد خسرو شکیبایی کامل می‌شود، می‌توان به تمام درونیات و مشکلات روانی حمید مامون پی برد. به این اشاره مستقیم و هوشمندانه، سکانس فلاش بک حمید مامون و فصل پختن آش و غذای نذری و بخار بسیار اشتها برانگیزی را هم که از دیگرها متصاعد می‌شود، بیفزاید. مامون فیلم بسیار خوشمزه‌ای است، بد نیست که یک بار دیگر و از این زاویه آن را ببینید.

اعتراض، سنت علیه مدرنیسم

اعتراض، ساخته جنجالی و منتقدانه مسعود کیمیایی، فیلم خوشمزه بعدی فهرست هفت فیلم ماست. بخش عمده‌ای از فضای داستان در یک پیتزافروشی می‌گذرد، آن هم پیتزافروشی مشهور و معتبر «دره‌در» با پیتزاهای خوش طعم و خوش رنگ و بویش. فصل درخشان دیدار دو برادر در پیتزافروشی و پیتزا خوردن امیر علی سنتی است و بهترین تعریف و توصیف تصویری برای گیرافتادن امیر علی در منگنه تقابل محض با مدرنیسم است که اگر هم بخواید، در کش نمی‌کند. همچنین فصل بسیار جذاب همراهی امیر علی و برادر کوچک‌ترش بازن دل‌انگیز و جذاب رویایی و بخش‌هایی که مشخصاً به غذا خوردن این جمع سه نفره خوشبخت در فضایی کاملاً سنتی (غذاخوری‌های روباز در بند در شمال تهران) می‌پردازد، اوج هنر کارگردانی کیمیایی در تصویری کردن تقابل‌های درونی شخصیت‌های داستان است.

سکانس غذا خوردن رضا برادر مدرن بازن محبوبش و سفارش دادن غذاهایی عجیب مثل خرچنگ و... و پایان تلخ این سکانس که به یک جدایی دردناک و به شدت غم‌انگیز منتهی می‌شود، گام درخشان بعدی کیمیایی است و او در نهایت تلخی فزاینده فیلمش را با بهترین سکانس پیتزا بردن پیک پیتزافروشی به مراسم عروسی محبوبش کامل می‌کند.